

โรงเรียนบ้านหนองตลับ อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย เขต ๑
แหล่งเรียนรู้ภายนอก ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

๑. ข้อมูลทั่วไป

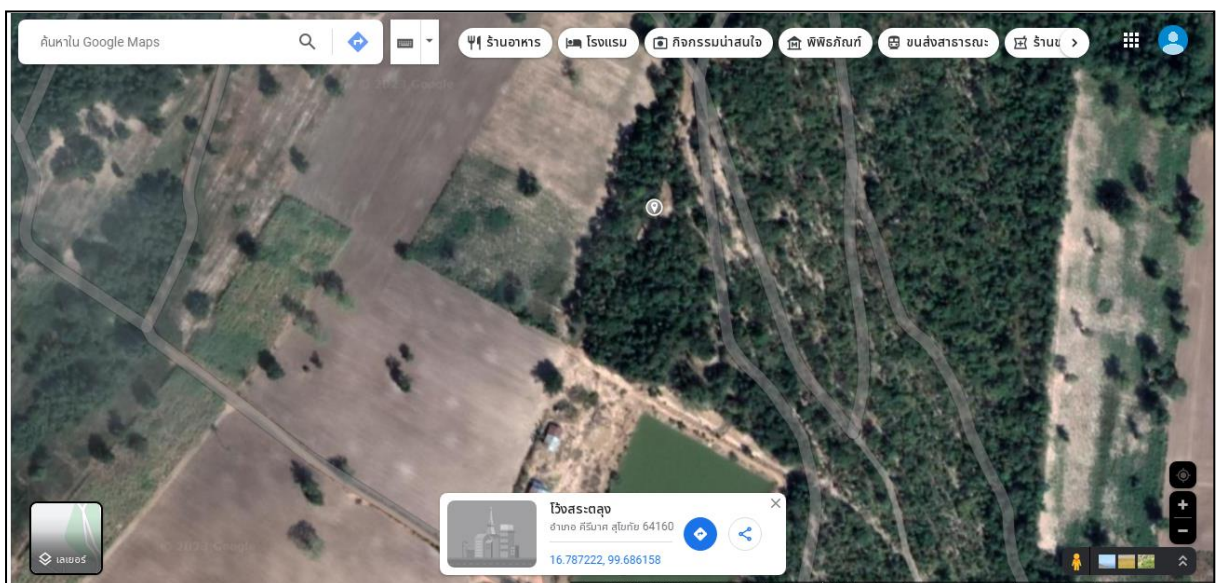
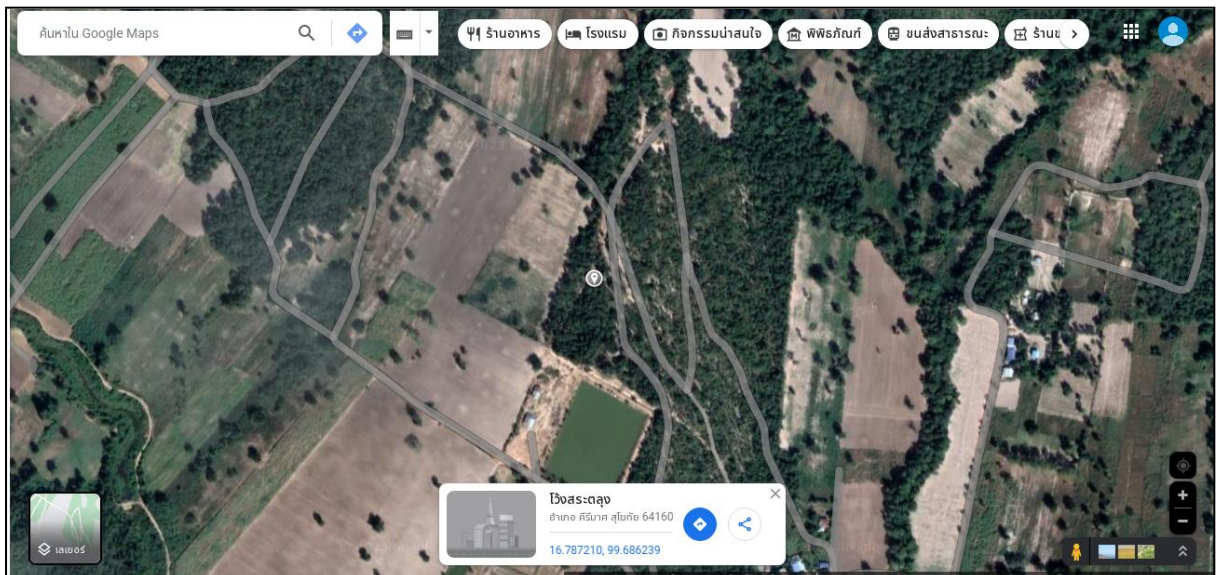
๑.๑ ชื่อแหล่งเรียนรู้ “วังสระตลุง”

เป็นแหล่งเรียนรู้ภายนอกด้านประวัติศาสตร์ ชื่อหมู่บ้านวังสระตลุง นำชื่อแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์มาเป็นชื่อของหมู่บ้านวังสระตลุง

๑.๒ ที่ตั้ง

ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๖ บ้านวังสระตลุง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นเขตบริการของโรงเรียนบ้านหนองตลับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑

๑.๓ แผนที่แสดงที่ตั้ง

๒. ข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์และความเป็นมา

ปราศรัยชาวบ้านผู้ให้ข้อมูล “ไ้ว้งสระตลุง”

๒.๑ นายฉลุย คงเมือง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ บ้านไ้ว้งสระตลุง ผู้ดูแลพื้นที่

มีเรื่องเล่าว่าก่อนที่จะเป็นหมู่บ้านนั้น บริเวณนี้มีข้างป่าชุกชุมมาก ประกอบกับมีแนวเขาโอบล้อมพื้นที่เป็นแนวโค้ง คือด้านตะวันตก ด้านเหนือ และด้านตะวันออกเป็นภูมิเทศที่เหมาะสมแก่การทำให้เป็นไ้ว้งเพนียดจับข้างพรานจับข้างป่าสมัยโบราณได้ทำเชื่อมแนวเขตตะวันตกกับด้านตะวันออก (ปัจจุบันคันดินยังอยู่ยาว ประมาณ 1000 เมตร ฐานกว้างประมาณ ๓ เมตร สูงประมาณ ๑.๕ เมตร) มีทั้งหมดจำนวน 3 ประตุ เมื่อจับข้างป่าได้แล้วจะนำมาผูกไว้กับเสาไม้ขนาดใหญ่ เรียกว่า "ตลุง" โกลั้กับสระน้ำที่พรานขุดไว้ใช้เพื่อใช้บริโภคกว้างประมาณ ๕๐ ตารางวา ด้วยลักษณะภูมิประเทศที่มีเขาโอบล้อมเป็นแนวโค้ง เรียกว่า "ไ้ว้ง" เมื่อจัดตั้งเป็นหมู่บ้านจึงเรียกว่า "ไ้ว้งสระตลุง"

๒.๒ นายสมนึก แจ่มทุ่ง ลูกจ้างประจำ โรงเรียนบ้านหนองตลับ ภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่

เล่าว่าพื้นที่ในอดีตบริเวณนี้มีข้างป่าชุกชุม ชาวบ้านจึงช่วยกันทำไ้ว้งเพนียดเพื่อจับข้างป่า เมื่อจับข้างได้แล้วก็นำข้างมาพักไว้ที่สระตลุง เพื่อที่จะนำข้างไปไว้ใช้แรงงานต่อไป

๒.๓ นายบุญส่ง เจิมกลิ่น อดีตท้องถิ่นอำเภอคีรีมาศ

ลักษณะของหมู่บ้านคืออยู่ในอ้อมอกของภูเขา เรียกว่ามีภูเขาล้อมเกือบรอบ ในชายป่าหลังหมู่บ้านสมัยสุโขทัย อยุธยา รัตนโกสินทร์ เป็นที่ต้อนข้าง หรือคล้องข้างเพื่อนำไปใช้งาน โดยทำเพนียดข้างไว้ ข้างที่จับเป็นข้างที่อาศัยอยู่ในป่าเขาหลวง เมื่อจับข้างได้แล้ว ได้ผูกติดกับตลุง หรือหลัก ชาวบ้านเรียกตลุง ซึ่งเป็นตลุงที่มีขนาดใหญ่มาก ปัจจุบันยังมีซากให้เห็นบ้าง และข้าง ๆ ที่ต้อนข้างมีสระอยู่ ๑ ลูก ประมาณว่าขุดมาพร้อม ๆ กับการทำเพนียดเมื่อตั้งหมู่บ้านใหม่ จึงใช้ชื่อนี้เป็นสัญลักษณ์

จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลทั้ง ๓ ท่าน พอสรุปโดยสังเขปได้ว่า พื้นที่บริเวณบ้านไ้ว้งสระตลุงเมื่อย้อนไปถึงความเป็นมาที่สำคัญเคยเป็นไ้ว้งเพนียดจับข้างป่า หรือคล้องข้างเพื่อนำข้างไปใช้แรงงาน แต่ในปัจจุบันนี้สิ่งที่ยังคงหลงเหลือร่องรอยแห่งอดีตกาลทางประวัติศาสตร์มีเพียงแนวคันดินและชื่อที่ชาวบ้านเรียกขานพื้นที่บริเวณนี้ว่า “ไ้ว้งสระตลุง”

๓. สภาพภูมิศาสตร์

สภาพที่ตั้ง ลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขาเป็นแหล่งรับน้ำจากเทือกเขาบริเวณด้านหลังหรือทางทิศตะวันตกของอุทยานแห่งชาติรามคำแหงสุโขทัยหรือที่เรียกทั่วไปว่า เขาหลวงมีสภาพป่าอันอุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ตลอดจนมีสภาพธรรมชาติ และทิวทัศน์ที่สวยงามและติดต่อกับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยหรือที่เรียกว่าเมืองเก่า อันเป็นที่ตั้งของกรุงสุโขทัย

๔. รูปภาพประกอบ

คันคู(ไวกิ้งเพนียด)

สระน้ำสำหรับพรานใช้สอยในอดีต

สระตลุงในปัจจุบัน